

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर कृषी स्वावलंबन  
योजनेंतर्गत शेतकऱ्यांना महा-डीबीटी  
प्रणालीद्वारे लाभ देण्यासाठी जिल्हास्तरावर  
PFMS प्रणालीशी संलग्न बँक खाते  
उघडण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन  
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग  
शासन निर्णय क्रमांक: डीबीटी-०९२०/प्र.क्र.१२८/१४-अ  
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,  
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२  
तारीख: २३ फेब्रुवारी, २०२१

**संदर्भ:-**

- १) कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक: विधयो-२०१६/प्र.क्र.१७६/४-अ,  
दि. ५ जानेवारी, २०१७
- २) सामान्य प्रशासन विभाग (मातं) चा शासन निर्णय क्रमांक: साप्रवि-मातंस-२०१८/  
प्र.क्र.१३८/से-१/३९, दि. १२ ऑक्टोबर, २०१८.
- ३) कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक: संकिर्ण-०९१९/प्र.क्र.२२१/१४-अ,  
दि. ०४ नोव्हेंबर, २०२०

**प्रस्तावना:-**

कृषि विभागामार्फत शेतकऱ्यांशी निगडीत विविध योजनांची अंमलबजावणी करण्यात येते. योजनांची अंमलबजावणी पारदर्शक रितीने करण्याच्या तसेच राज्यात सर्व योजनांच्या अंमलबजावणीत सुसुत्रता आणण्याच्या दृष्टीने कृषि विभागाने आता महा-डीबीटी पोर्टलवर “शेतकरी योजना” या सदराखाली शेतकऱ्यांच्या सोयीकरिता सर्व योजनांचा लाभ “एकाच अर्जाद्वारे” देण्याच्या दृष्टीने अर्ज करण्यापासून ते प्रत्यक्ष लाभ मिळेपर्यंत एकात्मिक संगणकीय प्रणाली विकसित केलेली आहे. सदर बाबी ज्या योजनेतून देता येऊ शकतील त्या योजनांतर्गत पात्र शेतकऱ्यांची संगणकीय सोडत पद्धतीने निवड करण्यात येणार आहे. कृषि विभागाच्या १३ प्रमुख योजनांची अंमलबजावणी महा-डीबीटी पोर्टलद्वारे करण्यात येणार आहे.

पात्र लाभार्थ्यांना अनुदान/लाभाचे प्रदान करण्याकरिता सामान्य प्रशासन विभागाने (मातं) संदर्भाधीन दि.१२ ऑक्टोबर, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये थेट लाभ हस्तांतरण (MahaDBT) प्रणालीद्वारे निधी वितरणाची कार्यपद्धती विषद केलेली आहे. महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे कोषागारातून निधी आहरीत करण्याकरिता प्रत्येक योजनेसाठी PFMS प्रणालीशी संलग्न असलेले स्वतंत्र बँक खाते उघडणे अनिवार्य आहे. महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे योजनांची अंमलबजावणी करताना एक योजना एक DDO या सुत्राचा अवलंब केला जातो.

सद्यःस्थितीत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर कृषि स्वावलंबन योजना ही जिल्हास्तरीय योजना असून या योजनेसाठी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडून उपलब्ध होणारा निधी जिल्हाधिकाऱ्यांमार्फत संबंधित जिल्हा परिषदांना वितरीत करण्यात येतो व जिल्हा परिषदेअंतर्गत कृषि विभागाची यंत्रणा सदर योजनेची अंमलबजावणी करते. त्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्याकरीता स्वतंत्र लेखाशीर्ष आहे. जिल्हास्तरावर स्वतंत्र आहरण व संवितरण अधिकारी (DDO) असून जिल्ह्याला स्वतंत्र देयक तयार होते. यास्तव, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर कृषि स्वावलंबन योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी प्रत्येक जिल्ह्यासाठी PFMS प्रणालीशी संलग्न स्वतंत्र बँक खाते उघडण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

### शासन निर्णय:-

१. महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे राबविण्यात येणाऱ्या डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर कृषि स्वावलंबन योजनेसाठी प्रत्येक जिल्ह्यासाठी PFMS प्रणालीशी संलग्न स्वतंत्र बँक खाते उघडण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.
२. या योजनेसाठी बँकेत उघडण्यात येणाऱ्या PFMS खात्यातील रकमेचा वापर सदर योजनेच्या अंमलबजावणी करिताच करण्यात येईल.
३. वित्त विभागाने मान्यता दिलेल्या राष्ट्रीयकृत बँकेमध्येच या योजनेकरीता खाते उघडण्यात यावे.
४. योजनेकरिता प्राप्त झालेले अनुदान योजनेच्या प्रशासकीय मान्यतेच्या शासन निर्णयानुसार विहित कालावधीत व त्यापुढे शासनाच्या मंजूरीने मुदतवाढी प्रमाणे खर्च करण्यात यावे. ज्या प्रकरणी मुदतवाढ दिलेली नाही अशा प्रकरणी सदर बँक खात्यातील अखर्चित रकमा शासनाकडे समायोजित करण्यात याव्यात.
५. बँक खात्यातील व्यवहाराचे मासिक/तिमाही ताळमेळ तसेच लेखापरिक्षण करण्यात यावे.
६. बँक खाते बंद करण्यात आल्यास, त्यामधील शिल्लक रकमेचा ताळमेळ घेऊन शिल्लक अखर्चित रक्कम योग्य त्या शासन लेखाशिर्षाखाली तात्काळ जमा करावी.
७. बँक खात्यातून PFMS व्यतिरिक्त इतर कोणतेही आर्थिक व्यवहार करण्यात येऊ नये. तसे झाल्यास ती वित्तीय अनियमितता समजण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय सामाजिक न्याय विभाग तसेच वित्त विभागाने त्यांच्या अनौ.सं.क्र.१०/ २१/ कोप्र-५, दि. २८ जानेवारी, २०२१ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०२२३१५४३४६३१०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

( श्रीकांत आंडगे )

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मंत्री (कृषि), मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा.राज्यमंत्री (कृषि), मंत्रालय.मुंबई ,
- ३) प्रधान सचिव (ले. व को.), वित्त विभाग, मंत्रालय.मुंबई ,
- ४) प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय), मंत्रालय.मुंबई ,
- ५) सचिव (कृषि), मंत्रालय, मुंबई.
- ६) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ७) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, (सर्व जिल्हा परिषदा)
- ८) सह सचिव (३-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ९) संचालक (वि. व प्र.), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १०) सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ११) विभागीय कृषि सहसंचालक, सर्व.
- १२) जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, (सर्व)
- १३) कृषि विकास अधिकारी, (सर्व)
- १४) जिल्हा कोषागार अधिकारी ,(सर्व)
- १५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र -१/२ मुंबई/नागपुर
- १६) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
- १७) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
- १८) मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई, वाशी.
- १९) उप मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण/ नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नागपुर
- २०) उप संचालक, लेखा व कोषागारे कोकण /नाशिक /पुणे/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपुर
- २१) सर्व कार्यासने व पर्यवेक्ष्य अधिकारी (कृषि) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २२) निवडनस्ती (१४-अ).